

W WILNIE
L. 1929

Wilno z dn. 4/IX-19r.

1429/52

R A P O R T S Y T U A C Y J N Y .

KOWNO I/IX .

1. Na uwieczonych niema żadnych dowodów winy. Są brani jako pola a / mający wpływy w armji, b/ jako wybitniejsi przedstawiciele społeczeństwa polskiego. Gwałtu tego dokonano na podstawie zarzu wyssanych z palca.

2/ Podkreślam z naciskiem, że krok ten rządu kow. oczyszcza na, pełniej Państwo polskie od zarzutu, że to jego robota - nawet wśród litwinów, o ile znów nie wróci jaki p. lezas z Warszawy, i nie za- popularyzować znaczenia P.O.W., któremu się jeszcze nic nie s- Cierpią niewinnie tylko zwolennicy zgody polsko-litewskiej.

3/ Staram się ruszyć front. Wysłałem już 2 oficerów, a dziś wacz wysyłam Łukomskiego.

Sytuacja polityczna wikia się coraz bardziej. Wszyscy aresztowa- w liczbie około 250 w tym 21 wojskowych, z wyjątkiem 3, 4, wy- szczonych siedzą w więzieniu. Codziennie jest po kilka ofiar. Ost- nie wzięto się do nauczycieli ludowych, chodzą też uporczywie i głoski, że mają zarządzać spisu Łutni. Pismo polskie nie wychodzi. Formalnie cała poska Suwałszczyzna jest już aresztowana, tażsaż akcja wzmaga się z dniem każdym w Kowieńszczyźnie, zwłaszcza w Wilkomierskim. Wstrój wśród ludności b. podniecony i trwożny. Tar- bowcy chwają się, że wykryli polski spisek, ale to są próżne prze- ki, gdyż na żadne ślady nigdzie nie natrafiono. Mówią coraz głoś- niej o porozumieniu się Taryby z kołczakowcami, mówiono nawet, że posuwają się oni w kierunku Kowna. Niektórzy litwini mówią, wówczas nie pozostawało nic innego jak wezwać Polaków na pomoc. W nie- dziele przedstawiciel Francji złożył na piśmie zapytanie Ta- rybie, co znaczą te aresztowania, dotychczas bez odpowiedzi. Poży z Niemiec jeczeze nie otrzymano. Coraz uporczywiej mówią, że ni- nie Niemcy, ale Anglja da Litwom pieniądze, że rokowania między A- glikami, a ministrem Suymkusem z Libawy wkrótce będą doprowadz- ne do pomyślnego końca. Tymczasem jednak pensja na I-ego znów wypłacono i wśród robotników panuje wielkie wzburzenie. Niektóre partje litewskie robiły próby protestowania przeciwko ostatnim : typolskim zarządzeniom, ale wszecchwładna obecnie chrześ. dem. nie zwraca na to uwagi. Obiscywanych niem. agentów dotąd keszcze w K- wnie nie widać, ale zato coraz więcej Niemców nawet w mundurach na ulicach miasta. Również język ros. rozbrzmiewa coraz głośniej ulicach. W niedzielę odbyło się wyświęcenie soboru prawosławnej na kościół i Szezewicz miał nową do junkrów szkoły wojenne- wzywających ich jako główną oporę państwa do obrony kraju prze- ciw niemcom, moskalom i głównie Polakom. Wśród junkrów jest dużo zrewoltowanych. Ostatnio otrzymany transport odezw i broszur ros- rzucam najenergiczniej zwłaszcza na przedmieściach. Organizują ro- nież nadzór, a w chwili odpowiedniej zamach na wskazane mi- osoby. W ogóle przyjmowanie nowych członków na dni kilka wstrzy- małem, boję się podstawienia prowokatorów.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

M. Kriebickowski

Otrzymuję.

Szef Ekspozytury

Oddz. II Dow. fr. Póln. Wsch.

Belweder

O. II przy Dow. Frontu I. B.

O. II Macz. Dow. w Warszawie.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

55
67

L. 1930

M.p.dn.4/IX -19r.

1429/92

R A P O R T W Y W I A D O M C Z Y

Kowno 2/OX-19r. Zmian dyzlokacji w armii litewskiej niema. Po-
szczegółe zmiany zaszyły tylko na froncie bolsz., ale to czysto
miejscowe. Aresztowania wśród oficerów wciąż się odb. wają. Prawie
wszyscy oficerowie w Kownie zostali aresztowani - do 30.31/VIII
wysłano auto ~~maxim~~ z oficerami na front po Zukowskiego. Mówiono
że mają rozkaz go aresztować, ale tymczasem nic z tego. Czekali au-
tomobilu wczoraj i dzisiaj, ale dotychczas go niema. Możliwe, że sta-
ło się odwrotnie. Dzisiaj w nocy aresztowano jeszcze 3 oficerów.
Pieniądzy dotychczas niema. Pensję wypłacają w ten sposób, że zamiast
1000 marek dają 100. Niemców w Kownie z pośród pozostałych zmniej-
szyła się liczba. Wciąż widać jadących na kolej. Podobno Głowaski
siedzi pod Kownem. Na coś widocznie czeka. W Kownie zorganizowano
partyzantów pod nazwą "Strzelcy Obrony Litwy". Oni głównie prze-
prowadzają aresztowania i rewizje - jest ich około 100 ludzi.

M. Głowacki
por

Szef Ekspozytury
Oddz. II Dow. fr. Póln. Wsch.

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 1429/92 dnia 10/IX 1919 r.
załącz. Wydział.

Odsyłamy:

- 1) B. H. O. II przy Dow. Fr. L. B. x
- 2) B. H. O. II przy Dow.
- 3) Belwelet
- 4) Dow. I Dyw. Legionów

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York